

Gwers 25 – Taith y gwŷr doeth

Nodiadau Cefndir i'r Athro

Mathew 2:8–20

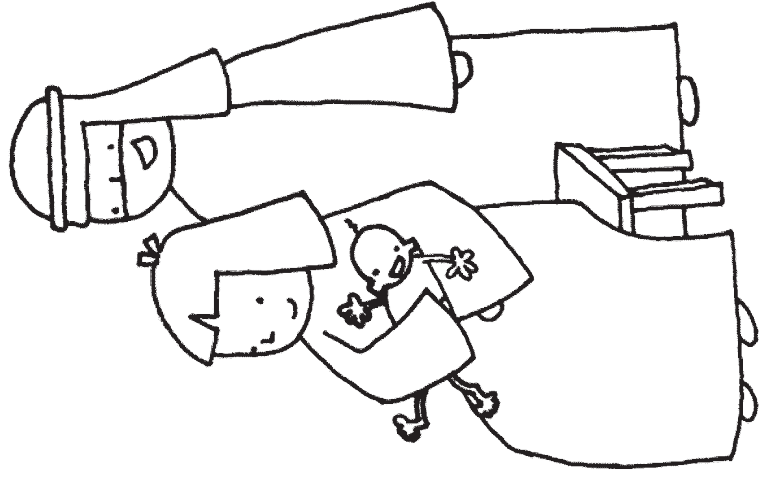
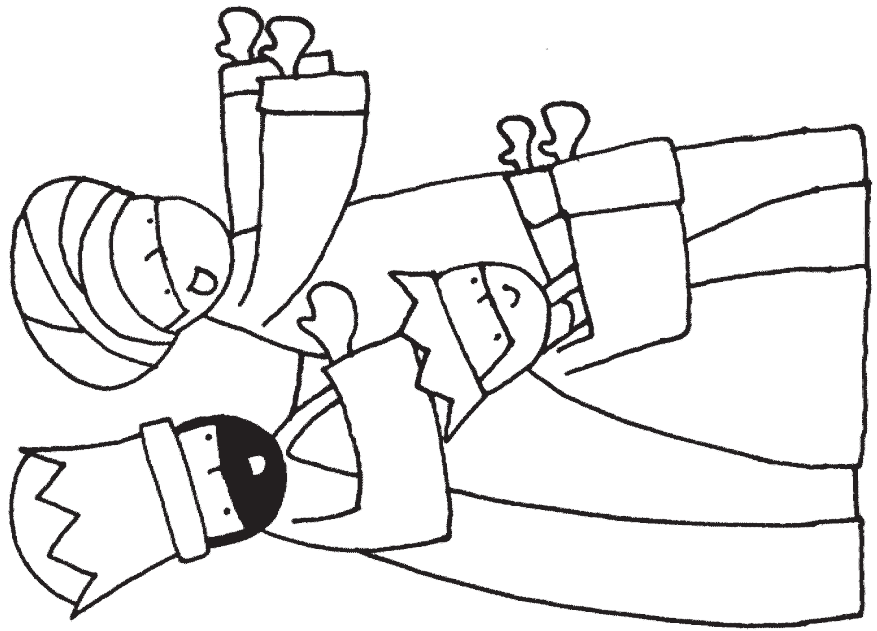
Nod Mathew yn ei Efengyl yw dangos i'r Iddewon mai Iesu yw'r Meseia hir disgwylidig, Mab Dafydd, a bod ei fywyd yn cyflawni proffwydoliaethau'r Hen Destament. Crynoha Mathew hyn yn y geiriau agoriadol, 'Dyma restr achau Iesu Grist, Mab Dafydd, mab Abraham' (Mathew 1:1). Cysyllta'r datganiad hwn Iesu gyda dau o gyfamodau mawr Dduw â Dafydd ac Abraham. Yn ei gyfamod â Dafydd, addawodd Frenin a fyddai ar ei orsedd yn dragwyddol (2 Samuel 7:8–13). Yn ei gyfamod gydag Abraham, addawodd Duw y byddai holl deuluoedd y ddaear yn cael eu bendithio trwyddo ef, 'Gwnaf di yn genedl fawr a bendithiaf di:.... ac ynot ti bendithir holl dylwythau'r ddaear' (Genesis 2:2,3). Roedd dysgeidiaeth proffwydi'r Hen Destament yn cael eu cyflawni ym mherson Iesu Grist. Efengyl y Meseia, Eneiniog Dduw, yw efengyl Mathew. Ef yw'r llywodraethwr y cyfeiriodd Micha ato, '...a'i darddiad yn y gorffennol mewn dyddiau gynt' (Micha 5:2).

Mae Cristnogaeth yn ffydd hanesyddol; nid yw'n dechrau gyda'r geiriau 'Un tro, amser maith yn ôl', ond gyda'r geiriau 'Wedi i Iesu gael ei eni ym Methlehem Jwdea yn nyddiau'r Brenin Herod' (Mathew 2:1). Gwyddom y lleoliad (Bethlehem, Jwdea) a'r amser (pan oedd Herod yn teyrnasu) ac y mae mapiau o'r byd a'n calendrau yn tystio i'r digwyddiad. Y mae'r Efengyl yn ôl Mathew wedi ei seilio ar sylfaen gadarn hanes y byd, ac yn gwireddu geiriau Micha, 'Ond ti, Bethlehem Effrata, sy'n fechan i fod ymhlith llwythau Jwda, ohonot ti y daw allan i mi un i fod yn llywodraethwr yn Israel' (Micha 5:2).

Cenedl-ddynion oedd y gwŷr doeth o'r dwyrain, a ddaeth i chwilio am frenin yr Iddewon. Naturiol oedd iddynt fynd i Jerwsalem, oherwydd yno yr oedd palas y brenin. Ar gyfarwyddyd y prif offeiriaid a'r ysgrifenyddion, 'aethant ar eu taith, a dyma'r seren a welsent ar ei chyfodiad yn mynd o'u blaen hyd nes iddi ddod ac aros uwchlaw'r man lle'r oedd y plentyn' (Mathew 2:9). Yn wahanol i Luc, sy'n defnyddio'r gair 'baban', cyfeiria Mathew at Iesu fel 'plentyn'. Yr oedd Mair a Joseff, mae'n debyg, wedi gadael eu llety tros dro i le mwy parhaol, efallai gyda pherthynas, a phan gyrhaeddodd y seryddion roedd Iesu'n ddwyflwydd oed neu fwy. Yr oedd Herod, pan glywodd ei fod wedi ei dwyllo gan y seryddwyr, wedi gorchymyn 'i ladd pob bachgen... oedd yn ddwyflwydd oed neu lai' (Mathew 2:16). Cyfeiria Mathew at broffwydoliaeth o eiddo Jeremeia, 'Rachel yn wylo am ei phlant, ac ni fynnai ei chysuro, am nad oeddent mwy' (Mathew 2:19).

Y Tri Gŵr Doeth

Ychydig a wyddom am y dynion hyn. Y cyfan a ddywed Mathew yw eu bod yn 'ddoethion' neu'n 'seryddion' ac yn dod o'r dwyrain. Bu cyfieithu 'Magi' yn broblem mewn ieithoedd eraill ond byddai eu galw'n seryddion doeth yn gywir oherwydd dangosir eu doethineb yn y ffaith iddynt ddilyn seren yr oeddent wedi sylwi arni, a dod i'r casgliad ei bod yn arwydd o enedigaeth brenin. Efallai bod Duw wedi siarad â hwy wrth iddynt sylwi ar y seren ddisgleiriach nag arfer. Nid yw Mathew yn dweud mai tri gŵr a aeth i Fethlehem; nifer y trysorau roddodd y rhif tri i ni. Y mae symbolaeth frenhinol i'r trysorau a gyflwynir: Aur (Salm 72:15), Thus (Eseia 60:6) a Myrr (Salm 45:8).

Mae 3 peth ar goll o'r llun hon – beth ydynt? Beth am ludo 3 anrheg ar y llun i'w orffen? Neu, cei dynnu llun 3 anrheg i'r baban Iesu?

Diolch Dduw am hanes y Doethion yn dod ag anrhegion i'r baban Iesu.
Diolch ein bod yn cael dy addoli di hefyd. Amen.

Gwers 25 – Taith y gwŷr doeth

Neges i'r dynion doeth | Beibl Newydd y Plant tud. 128

(Mathew 2)

Gwers 25

Taith y gwŷr doeth

BEIBL GWEITHGAREDD Y PLANT DAN /DROS 7 oed

Taith y gwŷr doeth tud 108

BEIBL LLIW STORI DUW

Y Doethion o'r Dwyrain tud 220

BEIBL BACH STORI DUW

Brenin y Brenhinoedd tud 192

BEIBL NEWYDD Y STORIWR

Ymweliad y seryddion tud 86

BEIBL LLIW Y PLANT

Y sêr ddeiwinaid tud 196

BEIBL NEWYDD Y PLANT

Neges i'r dynion doeth tud 128

BEIBL BACH I BLANT

Anrhegion Nadolig tud 302

Y BEIBL I BLANT MEWN 365 STORÏAU

'Ble mae'r brenin?' (245) tud 282
Ymweliad y seryddion tud 86
Anrhegion addas i Frenin(246) tud 283

BEIBL LLIW Y TEULU

Neges i'r dynion doeth tud 128
Anrhegion i'r Brenin(232) tud 126

Amser Chwarae

Pasio'r parcel

Bydd angen lapio sawl anrheg fechan fwytadwy o flaen llaw, efallai yr hoffech wneud un ar gyfer pob plentyn, e.e. paced o greision, bocs o swltanas, afal, tangerin, banana, caws triongl. Hefyd, chwaraewr CDd a CDd.

Chwaraewch y gêm yn y ffordd arferol, gyda'r plant yn cymryd tro i agor yr anrheg wrth i'r gerddoriaeth dewi. Cyn iddynt ddechrau dad-lapio'r anrheg gofynnwch iddynt ddyfalu beth sydd y tu mewn. Ar ôl ei hagor byddai'n syniad cadw'r anrheg tan ddiwedd y gêm pan allwch rannu'r danteithion rhwng pawb.

Trafodwch 'rhoi' a 'derbyn' anrhegion gyda'r plant. Wrth gwrs dyma'r elfen bwysicaf i'r plant am y Nadolig ond cofiwch drafod y rheswm pam rydym yn rhoi anrhegion i'n gilydd – oherwydd ein bod yn dymuno dangos ein cariad at ein gilydd.

Amser Stori

Bydd angen ffigyrau Hanes y Geni ac addurn seren.

Dangoswch y ffigyrau i'r plant i'w hatgoffa o hanes geni'r baban ac ymweliad y bugeiliaid.

Darllenwch yr hanes o Feibl Newydd y Plant, t. 128.

Ail adroddwch hanes y brenhinoedd yn darganfod y seren newydd (dangoswch yr addurn seren) yn eich geiriau eich hun, gan ychwanegu ffigyrau'r brenhinoedd at y lleill. Esboniwch fod y brenhinoedd wedi dod ag anrhegion i lesu i ddangos eu bod yn ei garu a'i fod yn arbennig iddynt.

Cân

Ar y dôn "London Bridge is falling down", gwnewch symudiadau syml i fynd gyda'r gân, e.e. Dal babi (pennill 2), rhedeg yn yr unfan (pennill 3), pwyntio i'r awyr (pennill 4)

Dewch i wrando'r newydd da, newydd da, newydd da.
Dewch i wrando'r newydd da, newydd da i'r holl fyd.

"Mair, cyn hir, gaiff fabi bach, fabi bach, fabi bach
Mair, cyn hir, gaiff fabi bach", meddai'r angel.

"Brysio i'r stabl a wnawn ni, a wnawn ni, a wnawn ni
Brysio'r stabl a wnawn ni", meddai'r bugeiliaid.

Dilyn seren ddisglair iawn, ddisglair iawn, ddisglair iawn,
Dilyn seren ddisglair iawn wnaeth y brenhinoedd.

Diolch am y newydd da, newydd da, newydd da,
Diolch am y newydd da, newydd da i'r holl fyd.

Gweddi

Adroddwch y weddi ganlynol gan gynorthwyo'r plant i ymuno gyda'r cymal "Diolch Dduw am Iesu."

Cafodd Mair a Joseff neges gan Dduw ...

"Diolch Dduw am Iesu."

Ganwyd y baban Iesu mewn stabl ym Methlehem ...

"Diolch Dduw am Iesu."

Daeth y bugeiliaid i weld y baban ...

"Diolch Dduw am Iesu."

A Brenhinoedd o wlad bell ...

"Diolch Dduw am Iesu."

Adeg y Nadolig, rydym ni am ddweud ...

"Diolch Dduw am Iesu."

Crefft

Llyfr Crefft, t. 125-127

Adnoddau Ychwanegol

Crefft

Llyfr Crefftau Stori Duw i blant dan 5 oed t. 125-127

Gwerslyfrau Golau ar y Gair

Y Nadolig, Nadolig: Goleuni'r Byd
Nadolig: Rhodd Duw

Taflenni gwefan amserbeibl.org

Cyfres A, B a C - Stori'r Nadolig

Cyfres DVD Stori Duw

Stori 32: Y Nadolig Cyntaf

Cwis a Chwilair

Llyfr Cwis Cynta i Ateb, tud 322

Cyfres PowerPoints Beibl Bach i Blant

Cyflwyniad 35: Anrhegion y Nadolig

Cyflwyniadau Powerpoint visionforchildren

Immanuel

Llyfrau Stori

Dilyn y Seren gyda'r gwŷr doeth

Seren Ryfeddol

Y Seren Newydd

Un Noson Serennog

Pwy fu ym Methlehem?

Croeso i'r Baban Iesu

Noson Dawns y Sêr

Pos llawr enfawr y Nadolig

